

Bestuursrapportage 2016

regio
Twente

regio
Twente

Onderdelen:

Domein Gezondheid
Domein Leefomgeving
Agenda van Twente (AvT) /
Innovatieplatform Twente (IPT) /
Innovatiesprong Twente (IST)
Domein Bedrijfsvoering
Overige onderdelen
Coalition of the Willing

Rapportage over periode:
januari 2016 t/m juni 2016

Gehanteerde peildatum:
1 juli 2016

Bestuurlijke behandeldata:

BC PG: 22 sep 2016
BC OZJT: 22 sep 2016
Dagelijks bestuur: 22 sep 2016
Algemeen bestuur: 27 okt 2016

Leeswijzer

Deze rapportage geeft op hoofdlijnen weer in hoeverre de organisatie de ambities financieel en operationeel voor het jaar 2016 kan waarmaken. De rapportage is onderverdeeld in 4 paragrafen (paragraaf A t/m D) en 3 bijlagen. In de onderstaande tabel zijn de paragrafen en bijlagen beknopt toegelicht.

Paragraaf	Toelichting												
A: Financieel & operationeel totaaloverzicht	<p>In deze paragraaf wordt er tussentijds verslag gedaan van de operationele en financiële voortgang per domein en subprogramma.</p> <p>In het overzicht zijn de werkelijke uitgaven afgezet tegen de begroting. Daarbij is een prognose op het eindresultaat gemaakt. Een negatief resultaat wordt aangegeven met een min teken (-).</p> <p>De laatste twee kolommen uit het rapport hebben betrekking op de financiële en operationele voortgang per (sub)programma. Hiervoor gelden onderstaande normen:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kleur</th> <th>Financieel</th> <th>Operationeel</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Groen</td> <td>Werkelijke uitgaven per (sub)programma blijven binnen het budget.</td> <td>90% of meer van de onderliggende producten projecten scoort groen</td> </tr> <tr> <td>Oranje</td> <td>Verwacht resultaat per (sub)programma stijgt < 10% boven het budget uit.</td> <td>Tussen 80 – 90% van de onderliggende projecten scoort groen.</td> </tr> <tr> <td>Rood</td> <td>Verwacht resultaat per (sub)programma stijgt > 10% boven het budget uit.</td> <td>< 80% van de onderliggende producten scoort groen</td> </tr> </tbody> </table>	Kleur	Financieel	Operationeel	Groen	Werkelijke uitgaven per (sub)programma blijven binnen het budget.	90% of meer van de onderliggende producten projecten scoort groen	Oranje	Verwacht resultaat per (sub)programma stijgt < 10% boven het budget uit.	Tussen 80 – 90% van de onderliggende projecten scoort groen.	Rood	Verwacht resultaat per (sub)programma stijgt > 10% boven het budget uit.	< 80% van de onderliggende producten scoort groen
Kleur	Financieel	Operationeel											
Groen	Werkelijke uitgaven per (sub)programma blijven binnen het budget.	90% of meer van de onderliggende producten projecten scoort groen											
Oranje	Verwacht resultaat per (sub)programma stijgt < 10% boven het budget uit.	Tussen 80 – 90% van de onderliggende projecten scoort groen.											
Rood	Verwacht resultaat per (sub)programma stijgt > 10% boven het budget uit.	< 80% van de onderliggende producten scoort groen											
B: Realisatie van ambities uit de programmabegroting 2016	De ambities uit de programmabegroting worden tussentijds beschouwd. De ambitie wordt gehaald (groen), gedeeltelijk behaald (oranje), niet gehaald (rood). Indien er oranje of rood wordt gescoord, wordt toegelicht waarom de ambities naar verwachting niet (geheel) worden gehaald. Daarnaast worden indien nodig ook overige ambities toegelicht.												
C: Recap BERAP 2016	In de RECAP worden de belangrijkste oorzaken genoemd die bijdragen aan de resultaatprognose. Wat zijn de positieve ontwikkelingen in het (domein)resultaat en wat de negatieve ontwikkelingen.												
D: Update financiële paragrafen	In deze paragraaf worden de financiële paragrafen van de programmabegroting, voor zover noodzakelijk, geactualiseerd. Daarnaast een uiteenzetting van ontwikkelingen die van invloed zijn op het concernresultaat. In het bijzonder wordt ingegaan op de loonsomontwikkeling.												
Bijlage 1: Actuele gemeentelijke bijdrage	Een actueel overzicht van de gemeentelijke bijdrage per gemeente per programma. Hierin staat wat een programma in totaal kost en hoeveel dit per gemeente is. In dit overzicht zijn alle bekende administratieve- en begrotingswijzigingen verwerkt.												
Bijlage 2: Format reserves en voorzieningen	In bijlage 2 wordt eerst een recapitulatie gegeven van eventuele voorzieningen en reserves die aanpassingen behoeven. Aanvullend worden de formats aangeboden ter vaststelling.												
Bijlage 3: Stand van zaken ombuigingen 2016	In deze bijlage wordt de stand van zaken aangaande de ombuigingen gepresenteerd. De volledige lijst van in de begroting verwerkte en genomen maatregelen, met daarbij voor 2016 de realisatiegraad.												

Inhoud

Leeswijzer	3
A: Financieel en operationeel totaaloverzicht.....	5
B: Realisatie van ambities Regio Twente 2016	7
Realisatie van ambities domein Gezondheid	7
Realisatie van ambities domein Leefomgeving	10
Realisatie van ambities domein Bedrijfsvoering	14
Realisatie van ambities Overige onderdelen	15
Realisatie van ambities Coalition of the Willing	17
C: Recap en resultaatbestemming BERAP 2016 Regio Twente.....	20
RECAP Domein Gezondheid.....	21
RECAP Domein Leefomgeving.....	24
RECAP Domein Bedrijfsvoering	25
RECAP Overige onderdelen	26
RECAP Coalition of the Willing	27
D: Update financiële paragrafen	28
Bijlage 1: Actuele gemeentelijke bijdrage	33
Bijlage 2: Formats Reserves en Voorzieningen.....	35
Bijlage 3: Stand van zaken ombuigingen 2014-2017.....	36

A: Financieel en operationeel totaaloverzicht

Hieronder wordt het resultaat voor bestemming en cao-ontwikkelingen gepresenteerd. Op [pagina 20 en 21](#) wordt dit resultaat gecorrigeerd voor cao-ontwikkelingen en eventuele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, zodat het resultaat na bestemming € 584.000,- kan worden becijferd. De gehanteerde begroting in kolom B is de begroting na alle bekende administratieve- en begrotingswijzigingen.

Domein / programma	Begrote gemeentelijke bijdrage programma-begroting 2016	Begrote gemeentelijke bijdrage producten-raming 2016	Te verwachten gemeentelijke bijdrage 2016	Te verwachten budgettair resultaat 2016	Kleur Oper.	Kleur Fin.
	A	B	C	D	E	F
				B - C		

Domein Gezondheid						
GGD Breed	305.505	557.654	546.654	11.000		
Jeugdgezondheidszorg	13.820.297	13.790.641	14.136.641	-346.000		
Gezondheidsbevordering	710.299	749.497	767.497	-18.000		
Algemene Gezondheidszorg	2.803.275	2.819.866	2.462.866	357.000		
Projecten GGD	0	0	-185.000	185.000		
Tarieftaken GGD	0	0	-80.000	80.000		
Totaal Gezondheid	17.639.376	17.917.658	17.648.658	269.000		

Domein Leefomgeving						
Directie + staf + afdelingen	0	0	-30.000	30.000		
Sociaal Economisch sterk Twente	1.857.847	2.474.804	2.486.804	-12.000		
Team Recreatieve Voorzieningen	1.602.191	1.614.781	1.650.781	-36.000		
AvT / IPT / IST	0	0	8.000.000	-8.000.000		
Totaal Leefomgeving	3.460.038	4.089.586	12.107.586	-8.018.000		

Domein Bedrijfsvoering						
Bedrijfsvoering	1.912.035	545.689	573.689	-28.000		
Totaal domein Bedrijfsvoering	1.912.035	545.689	573.689	-28.000		

Overige onderdelen						
Bestuur en directie	0	331.164	228.164	103.000		
Concern	0	670.419	670.419	0		
OZJT	0	4.456.384	4.450.384	6.000		
Totaal Overige onderdelen	0	5.457.967	5.348.967	109.000		

Coalition of the Willing						
Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente	625.051	300.000	300.000	0		
Kennispunt Twente	1.012.101	1.012.101	712.101	300.000		
Werken voor de Twentse Overheid	0	0	0	0		
Salarisadministratie	0	0	0	0		
Totaal Coalition of the Willing	1.637.152	1.312.101	1.012.101	300.000		

Resultaat voor bestemming	24.648.601	29.323.002	36.691.001	-7.368.000		
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--	--

Voor de aansluiting tussen de programmabegroting 2016 en de productenraming 2016 wordt u verwezen naar [pagina 33](#) van dit document.

Toelichting op substantieel afwijkende (sub)programma's

Financieel afwijkende subprogramma's:

Jeugdgezondheidszorg

Het subprogramma Jeugdgezondheidszorg (JGZ) wijkt af als gevolg van twee noemenswaardige zaken. Er wordt een overschrijding verwacht op de personele inzet binnen de JGZ. Langdurige uitval, inwerken van nieuwe medewerkers door personeelsverloop, ouderschapsverlof en zwangerschappen en zwaardere werkbelasting in met name de stedelijke gebieden in Twente maken dat de begroting naar verwachting overschrijdt. Daarnaast wordt er in het 3^e kwartaal van 2016 gestart met het project aandachtskinderen. Het project aandachtskinderen is een intern project binnen de JGZ, dat zich richt op het aanmerken van aandachtskinderen in het digitaal dossier. Het project richt zich op een eenduidige wijze van registreren en interpreteren van informatie in het kinddossier. Hiervoor zijn een aantal trainingsdagdelen nodig, die leiden tot een incidentele overschrijding van het opleidingsbudget.

B: Realisatie van ambities Regio Twente 2016

Realisatie van ambities domein Gezondheid

Inleiding

Op basis van de eerste zes maanden van 2016 wordt de voortgang van de in de programmabegroting 2016 benoemde speerpunten beschouwd. Op basis van de scores van de onderliggende indicatoren wordt de status van het speerpunt ingevuld. Eventueel afwijkende of bestuurlijk relevante zaken worden nader toegelicht.

Op 1 oktober 2015 heeft de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid (BC PG) de bestuursagenda voor de periode 2016-2019 vastgesteld. Met deze bestuursrapportage 2016 kijken we terug op de resultaten met betrekking tot de nadere specificering in de programmabegroting 2016 en dus op het eerste halfjaar van de totale periode waarop de bestuursagenda betrekking heeft. De focus in de bestuursagenda ligt op gezonde levensjaren voor burgers in Twente in alle fasen van een mensenleven. Maar de prioriteit leggen we bij een gezonde start en het terugdringen van verschillen in gezondheid(-sverwachtingen) die te herleiden zijn tot sociaaleconomische factoren. Om dit te bewerkstelligen herijken wij onze (preventie-)activiteiten op basis van het concept positieve gezondheid. Hierbij richten wij ons in onze interventies meer op de mogelijkheden die mensen (nog) hebben, ongeacht de aan- of afwezigheid van eventuele beperkende omstandigheden, dan op de onmogelijkheden. Hiermee gaan wij verder op een reeds ingeslagen weg van onder andere de toepassing van motiverende gespreksvoering, Triple P, Centering Parenting, de aandacht voor gezondheidsvaardigheden en het versterken van weerbaarheid. Ook de verbreding van de Twentse Gezondheid Verkenning (TGV) naar de diverse te onderscheiden aspecten van gezondheid ligt hiermee in lijn. Daarnaast bouwen we samen met de Twentse gemeenten de vitale coalities uit waarin het verbeteren van gezondheid integraal onderdeel is van tal van andere (gemeentelijke) beleidsterreinen. Maar we verbreden deze coalities ook naar andere maatschappelijke partners. De activiteiten kunnen daarbij zowel betrekking hebben op het lokale niveau als op een meer bovenlokaal niveau.

Resultaten eerste half jaar 2016

Primair is GGD Twente een zogenaamde uitvoeringsorganisatie met vastomlijnde taken en werkwijzen. En het grootste deel van onze inzet vindt dan ook plaats in going concern taken. Desondanks zullen ook bovengenoemde voornemens hun weerslag hebben op de (wijze van) uitvoering van deze taken. De verantwoording met betrekking tot de resultaten van de uitvoering vindt plaats op productniveau via de productiecijfers als bijlage bij het jaarverslag.

Ad. Gezonde start

Alle inspanningen van de jeugdgezondheidszorg zijn gericht op het faciliteren van een gezonde start van de jeugdigen vanaf het prille begin tot jong volwassene. Dit geldt uiteraard ook voor nieuwkomers, of als de jeugdige via een vluchtelingenstatus in de Twentse samenleving wordt opgenomen. Behoudens de laatste variant zijn de procedures gestandaardiseerd en zonder noemenswaardige problemen uit te voeren. In het geval van jeugdige nieuwkomers met een vluchtelingenstatus vergt het bieden van een gezonde start extra activiteiten en inzet van de jeugdgezondheidszorg. Diverse teams van de jeugdgezondheidszorg zijn in het kader van modernisering en flexibilisering van de dienstverlening gestart met pilots waarin nieuwe vormen van dienstverlening centraal staan. Voorbeelden hiervan zijn het uitvoeren van peuterconsulten binnen een peuterspeelzaal, 0-12 kind/gezin volgend werken, het aanbieden van preventieve informatie in diverse vormen (o.a. gebruik YouTube, apps, games).

Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de lokale uitvoeringsplannen die voor 2016 met gemeenten zijn afgesproken. Dit betreft lokale accenten in de uitvoering van het basistakenpakket en maatwerkafspraken.

Voor de jeugdgezondheidszorg is een nieuwe werkwijze in het (voortgezet) speciaal onderwijs ontwikkeld. De implementatie hiervan vindt in het tweede halfjaar 2016 plaats. Wat interne ontwikkelingen betreft heeft de doorontwikkeling van zelfregulerende teams binnen de jeugdgezondheidszorg bijzondere aandacht gekregen. En is er een start gemaakt met een nadere visie op de doorontwikkeling van de informatie- en adviesfunctie.

Niet alleen de jeugdige vluchteling maar ook de oudere zal voor een gezonde start en participatie in de Nederlandse maatschappij toegerust moeten worden. Dit vereist voor de GGD inzet op het terrein van infectieziekten/tbc en gezondheidsvoorlichting. Een dergelijke gezonde start zal zich zeker op de lange termijn uitbetalen in de zin van gezondheidswinst, maar neemt ook op de kortere termijn de druk op het reguliere gezondheidssysteem weg. De verwachting is dat op basis van het Bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten en het daarop aansluitende Uitwerkingsakkoord de mogelijkheid is geboden om, met name in het eerste jaar na vestiging in een gemeenten, deze meerzorg voor vluchtelingen te waarborgen.

Ad. Sociaal Economische Gezondheidsverschillen (SEGV)

De terugdringing van de sociaal economische gezondheidsverschillen beperkt zich vooralsnog tot het organiseren en faciliteren van afstemmingsmogelijkheden voor gemeenten in het kader van de verschillende gemeentelijke initiatieven rondom de GIDS-gelden.

Daarnaast moeten we de onderzoeksactiviteiten in de werkplaats 'Versterking van zorg voor kinderen in armoede' als een uitbreiding van de Academische Werkplaats Jeugd Twente noemen. In het onderzoek wordt gekeken hoe professionals in de zorg voor jeugd, in samenwerking met gezinnen die in armoede leven, gezondheid en welzijnsproblemen bij kinderen kunnen oppakken waarbij gebruik wordt gemaakt van Eigen-Kracht principes.

Ad. Vitale coalities

Gezondheid van individuele burgers wordt medebepaald door factoren die vallen onder de werkingssfeer van andere gemeentelijke beleidsterreinen dan publieke gezondheid. Daarnaast zijn er ook andere maatschappelijke organisaties die met hun activiteiten deze factoren kunnen beïnvloeden. Willen interventies aan effectiviteit winnen is een samen optrekken met derden zeer gewenst. Vandaar dat dit gedachtegoed van Vitale coalities een prominente plaats inneemt als middel om te komen tot meer gezonde levensjaren zowel voor lokale als bovenlokale en/of regionale initiatieven. Het initiëren, begeleiden, ondersteunen en stimuleren rekent GGD Twente tot zijn taak naast uiteraard het actief participeren als eventueel onderdeel van een dergelijke coalitie. Hierboven zijn reeds de bemoeienissen van de GGD in het kader van de GIDS-gelden genoemd, maar ook de mogelijkheden die er zijn bij de invoering van een nieuwe Omgevingswet en de aandacht voor de mogelijkheden van vitale coalities in het lokaal gezondheidsbeleid. Het realiseren van outcome is een gedeelde verantwoordelijkheid voor het totale initiatief van een coalitie waar de GGD zijn bijdrage aan levert.

Ad. Positieve gezondheid

In de Bestuursagenda 2016-2019 is het concept 'positieve gezondheid' en het bevorderen hiervan een belangrijke pijler om de uiteindelijke doelstelling 'zoveel mogelijk gezonde levensjaren voor de burgers in Twente' te bewerkstelligen. Hiertoe is het 'Positieve gezondheid Actieplan 2016-2019' opgesteld en is met de uitvoering een begin gemaakt. Om het concept positieve gezondheid tot in de haarvaten van de organisatie, het domein Gezondheid van gemeenten en de samenwerkingspartners van de GGD te laten doordringen zijn de eerste stappen gezet en resultaten behaald. Het aanhaken van verschillende partners bij de site twente-gezond.nl is hier een resultante van. Maar ook de ontwikkeling van tools om de bewustwording van het veranderde concept te stimuleren. Door onze bijdragen op het landelijk niveau dragen we bij aan een brede invoering van het concept. Een punt van aandacht is het aanhaken bij bestaande werkzaamheden en/of projecten binnen de GGD en gemeenten om op maat ondersteuning te bieden.

Maar zoals wij ook in de Bestuursagenda hebben gesteld zullen de maatschappelijke effecten van onze inspanningen en van medespelers mogelijk eerst op de lange termijn zichtbaar worden. GGD Twente heeft op landelijk niveau gewerkt aan de ontwikkeling van een monitor om de insteek van positieve gezondheid en resultaten van deze benadering te kunnen nagaan. Het voornemen om in juni 2016 tot concrete resultaten te komen zijn te ambitieus geweest. Wel zijn inmiddels items die betrekking hebben op positieve gezondheid opgenomen in de volwassen- en ouderenmonitor die in het najaar (landelijk) wordt uitgezet. Dat betekent dat de uitkomsten van deze monitor inzicht zullen opleveren die de huidige gegevens rondom (vrijwilligers-)werk, participatie, welbevinden, veerkracht en eigen regie uit onder andere de bestaande CBS-bronnen, omdat deze geen verband leggen met (positieve) gezondheid.

Daarmee kunnen we stellen dat de GGD op basis van zijn inspanningen op zowel de reguliere taken, de prioriteiten als op de ingeslagen weg van positieve gezondheid en vitale coalities voldaan heeft aan zijn taken op het gebied van het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid in Twente.

Bevorderen van de gezondheid in Twente	Status		
1. <i>Minimaal net zo lang in gezondheid leven als in de rest van Nederland</i>			
2. <i>In Twente heeft iedereen gelijke kansen op gezondheid</i>			
3. <i>Ouderen zijn in de gelegenheid om gezond oud te worden</i>			
Bewaken van de gezondheid in Twente	Status		
4. <i>De Twentse jeugd is in staat om een gezond leven te leiden</i>			
5. <i>Nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen worden tijdig gesignaleerd en aangepakt</i>			
Beschermen van de gezondheid in Twente	Status		
6. <i>Risicogroepen krijgen specifieke aandacht, zodat hun gezondheid kan verbeteren</i>			
7. <i>Infectieziekten en andere bedreigingen uit de omgeving worden voorkomen en gereduceerd</i>			

Realisatie van ambities domein Leefomgeving

Inleiding

Op basis van de eerste zes maanden van 2016 wordt de voortgang van de in de programmabegroting 2016 benoemde speerpunten beschouwd. Op basis van de scores van de onderliggende indicatoren wordt de status van het speerpunt ingevuld. Eventueel afwijkende of bestuurlijk relevante zaken worden nader toegelicht.

Sociaal Economisch sterk Twente	Status		
1. Innovatie - Stimuleren ontwikkeling en positionering van Twente als innovatieve Kennisregio met speerpunt High Tech Systemen en Materialen			
2. Duurzaamheid - Een duurzame Twentse samenleving door gezamenlijk met de 4 O's bij te dragen aan gemeentelijke, nationale en Europese duurzaamheidsdoelstellingen			
3. Afval - Streven naar circulaire economie waarbij afval als grondstof wordt beschouwd. Uiteindelijk moet dit resulteren in een Afvalloos Twente			
4. Milieu - Streven naar een flexibele en continue vorm van milieusamenwerking in Twente op het gebied van de taakvelden afval, geluidhinder, bodem, agrarische en lichthinder			
5. Logistiek - Versterken van de sociaal economische structuur door het stimuleren van de logistieke sector in Twente			
6. Arbeidsmarkt - Een betere en meer flexibel werkende arbeidsmarkt waarbij we partijen aan de vraag- en aanbodkant stimuleren om samen te werken op regionale schaal			
7. Vrijtijdseconomie - Het marktaandeel van Overijssel/Twente t.o.v. Nederland moet stijgen van 10% naar 11% in 2016			
8. Recreatieve Voorzieningen - Stimuleren van het gebruik van onze eigen recreatieparken en toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets- en paardrijnetwerk en de MTB-routes			
9. Recreatieve Voorzieningen - Het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken van 18% in 2009 naar 40% in 2018 (34% voor 2016)			

Toelichting op afwijkende speerpunten of bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Bijna alle speerpunten lopen volgens planning en conform budget en zijn groen. Het speerpunt Vrijtijdseconomie wijkt iets af, deze is oranje. Hieronder wordt, indien van toepassing, per speerpunt een korte toelichting gegeven op (bestuurlijke) relevante ontwikkelingen en aandachtspunten. Daarnaast worden drie nieuwe speerpunten/verschuivingen/ontwikkelingen toegelicht: Internationaal, Acquisitie en de Agenda van Twente.

De speerpunten zijn gericht op meerjarige programma's en lange termijn doelen. Omdat deze rapportage gaat over het jaar 2016 is de toelichting van de diverse speerpunten vooral gericht op de output van 2016.

1. Innovatie - *Stimuleren ontwikkeling en positionering van Twente als innovatieve Kennisregio met speerpunt High Tech Systemen en Materialen*

In april 2016 heeft het algemeen bestuur besloten om de jaarschijf 2017 van het Innovatiefonds Twente voor een bedrag van € 1.825.00 te bestemmen voor financieringsvraagstukken binnen de Agenda van Twente. Daarnaast is besloten om de toekomstige middelen uit vrijval en uit het MKB fonds vouchers- en kredieten primair te bestemmen voor jaarschijf 2017 van het innovatiefonds. Dit heeft voor 2016 geen gevolgen, maar kan voor 2017 betekenen dat wij met de regionale middelen minder effect kunnen sorteren doordat er minder middelen zijn om in de bedrijven te investeren of dat deze later beschikbaar komen.

Dit jaar wordt geen Staat van de Innovatiesprong georganiseerd. Reden hiervoor is dat in het kader van de voorbereiding van een nieuw regionaal investeringsprogramma (vervolg Agenda van Twente) reeds uitvoerig wordt gerapporteerd. De Staat van de Innovatiesprong is een jaarlijkse bijeenkomst voor raadsleden en bestuurders over de voortgang van de Innovatiesprong, onderdeel van de Agenda van Twente.

2. Duurzaamheid - *Een duurzame Twentse samenleving door gezamenlijk met de 4 O's bij te dragen aan gemeentelijke, nationale en Europese duurzaamheidsdoelstellingen*

De bestuursopdracht Milieu, Duurzaamheid en Afval (MDA) is besproken in het portefeuillehouders-overleg MDA. Door alle portefeuillehouders is toegezegd dat ze de komende maanden de bestuursopdracht gaan verdedigen in de colleges.

De stichting Duurzaam Thuis Twente is opgericht door de 14 Twentse gemeenten in samenwerking met bedrijven, bewoners, onderwijs- en kennisinstellingen. Doel is om huiseigenaren te helpen bij woonvragen en hen belangeloos van duurzaam advies te voorzien. Deze woonvragen hoeven niet alleen betrekking te hebben op duurzame aankopen. Ze kunnen ook gaan over wooncomfort, onderhoud, verbouwing of energiebesparing.

3. Afval - *Streven naar circulaire economie waarbij afval als grondstof wordt beschouwd. Uiteindelijk moet dit resulteren in een Afvalloos Twente*

In het kader van het project Afvalloos Twente 2030 wordt samen met de gemeenten en andere stakeholders een bewustwordingscampagne ontwikkeld, die in het najaar 2016 gaat draaien. De campagne: ZieZo, afval scheiden doe je zo! zal ondersteunend zijn aan reeds lopende lokale initiatieven op het gebied van afvalcommunicatie.

4. Milieu - *Streven naar een flexibele en continue vorm van milieusamenwerking in Twente op het gebied van de taakvelden afval, geluidhinder, bodem, agrarische en lighthinder*

Zodra alle gemeenten in de loop van 2016 hebben besloten over de bestuursopdracht MDA zal duidelijk zijn hoe de MDA-samenwerking (inclusief financiering) er vanaf 2017 uit zal gaan zien. Ondersteuning van de verschillende milieuwerkgroepen wordt niet meer gefaciliteerd door Regio Twente.

MDA gaat vanaf 2017 onder de thema's van de Coalition of the willing vallen en is niet meer in de programmabegroting 2017 opgenomen. Het project Twente bewust verlicht zit in de afrondende fase. Een deel van de provinciale subsidie moet nog worden uitgekeerd aan het bewust verlichten van fietspaden. De eindrapportage richting provincie Overijssel is in voorbereiding.

6. Arbeidsmarkt - *Een betere en meer flexibel werkende arbeidsmarkt waarbij we partijen aan de vraag- en aanbodkant stimuleren om samen te werken op regionale schaal*

De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt lopen volgens plan en conform budget. Voorbeelden zijn de inzet van het intersectoraal mobiliteitsplan (Rijksbijdrage € 7.500.000), regionale deelname aan INTEREGG programma voor grensoverschrijdend werken en de start van de pilot Statushouders aan het werk met cofinanciering van de provincie Overijssel.

Er zijn een aantal kleine aandachtspunten: de Twentse werkloosheid ligt al jaren hoger dan het landelijk gemiddelde (0,2% hoger). De verwachting is dat dit verschil langzaam ingelopen wordt. Gewerkt wordt aan een verdergaande samenwerking tussen gemeenten en UWV voor de Werkpleinen. Geconstateerd is dat de garantiebanen vanuit de overheid nog onvoldoende aangeboden worden. Vooralsnog zijn er minder resultaten uit de publieke bemiddeling grensoverschrijdend werk en uit het intersectoraal mobiliteitsplan dan was begroot. De financiële inzet van de werkgevers voor wat betreft het intersectoraal mobiliteitsplan komt langzaam op gang. De verwachting is dat in de loop van 2017 de resultaten positiever zullen worden.

7. Vrijtijdseconomie - *Het marktaandeel van Overijssel/Twente t.o.v. Nederland moet stijgen van 10% naar 11% in 2016*

De verwachtingen aangaande de Vrijtijdseconomie moeten worden bijgesteld. De verwachting is dat de groei van het marktaandeel (meer bezoekers, meer bestedingen en een langer verblijf) van 10% naar 11% niet gehaald zal worden in 2016. In 2015 lag dit percentage rond 9%.

Als gevolg van de economische ontwikkeling zal het marktaandeel naar verwachting niet stijgen, maar de trend in Twente is beter dan de landelijk trend. De werkgelegenheid is de afgelopen jaren gestegen van ongeveer 16.000 naar 17.000 banen. Sinds 2014 is de werkgelegenheid ongeveer gelijk gebleven. Toerisme is een van de weinige sectoren waar de werkgelegenheid behouden is in de afgelopen periode.

Nadat het Twents Bureau voor Toerisme failliet is gegaan in november 2015 is besloten om de backoffice van de marketing van de vrijtijdseconomie in Twente vanaf 2016 te organiseren in samenwerking met Marketing Oost. Eind 2016 zal er een aansprekend marketingconcept staan voor het toeristisch merk Twente. De ondernemers in de vrijtijdseconomie zijn in de 'lead' en er is sprake van een goede (lokale) binding middels het ondernemersnetwerk Gastvrij Twente. Het jaar 2016 staat in het teken van het winnen en creëren van vertrouwen in de nieuwe organisatie (Gastvrij Twente in samenwerking met Marketing Oost). Gastvrij Twente als breed gedragen Twents ondernemersnetwerk is op 23 juni 2016 formeel van start gegaan.

8. Recreatieve Voorzieningen - *Stimuleren van het gebruik van onze eigen recreatieparken en toeristische routenetwerken, te weten het wandel-, fiets- en paardrijnetwerk en de MTB-routes*

De mountainbikeroutes zijn zover gevorderd, dat deze in de twee helft van 2016 hoogstwaarschijnlijk kunnen worden opgeleverd. Er wordt zeer hard gewerkt aan het project Kwaliteitsimpuls routenetwerken. Hiervoor worden diverse projecten uitgevoerd ter verbetering van het fiets- en wandelnetwerk, e.e.a. met een provinciale bijdrage van 75%. Overigens wordt bij de provincie uitstel aangevraagd voor de oplevering door Salland, West Overijssel en Twente, mede i.v.m. het faillissement van Twents Bureau voor Toerisme (TBT), waardoor dit project vertraging heeft opgelopen. TBT was penvoerder voor dit project. Ambtelijk is het gevraagde uitstel al toegezegd.

9. Recreatieve Voorzieningen - *Het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken van 18% in 2009 naar 40% in 2018 (34% voor 2016)*

Er wordt volop gewerkt aan een verdere verbetering van de exploitatie. Zo is het eigendom, beheer en onderhoud van het Arboretum Poortbulten inmiddels afgestoten naar Natuurmonumenten tegen een afkoopsom van € 230.000,- (2,5 keer de jaarlijks exploitatiekosten). Het nieuwe theehuis in het Arboretum is inmiddels in aanbouw. Er zijn extra evenementen binnengehaald, o.a. Hemelgames en Fields of Joy; daarnaast nog diverse kleinere evenementen, welke bijdragen aan een verbetering van het financiële rendement. Tevens zijn de geautomatiseerde parkeersystemen, conform de opdracht van de regio raad van destijds, aangelegd.

Nieuwe ontwikkelingen/verschuivingen**Internationaal**

Het speerpunt Internationaal loopt volgens planning en is groen. Momenteel staat Internationaal niet genoemd als speerpunt in de programmabegroting van het domein Leefomgeving team Economie. In de initiële begroting is Internationaal terug te vinden bij Netwerkstad waarbij ook alleen de financiering van de Netwerksteden zichtbaar was/is. In latere besluitvorming in het AB (juli 2015) is dit aangepast middels een zogenaamde begrotingswijziging en is de financiering dan ook verschoven van alleen Netwerkstad naar alle 14 Twentse gemeenten. Daarom wordt het speerpunt Internationaal verantwoord in deze rapportage. In 2017 zal het speerpunt Internationaal als Belangenbehartiging worden weergegeven

Acquisitie

Het speerpunt Acquisitie loopt volgens planning en conform budget en is groen. Momenteel staat Acquisitie niet genoemd als speerpunt in de programmabegroting 2016 van het domein Leefomgeving team Economie. Dit komt doordat in november 2015 de 14 Twentse gemeenten hebben besloten om gezamenlijke acquisitie te gaan voeren voor meer bedrijven en bedrijvigheid in Twente middels acquireurs. Dit initiatief geldt voor drie jaar. Inmiddels is de sollicitatieprocedure afgerond. Per 1 september 2016 starten twee acquireurs bij Oost NV. De 14 Twentse gemeente dragen € 0,50 ct per inwoner voor dit speerpunt.

Agenda van Twente

Onder verantwoordelijkheid van het toenmalig dagelijks bestuur van de Regio Twente is in november 2015 besloten een traject in gang te zetten over een nieuw regionaal investeringsprogramma als vervolg op de Agenda van Twente. De verantwoordelijkheid is belegd bij de bestuurscommissie Agenda van Twente, deze is in juni 2016 geïnstalleerd. Vooruitlopend hierop is een bestuurlijke kopgroep gevormd met vertegenwoordigers uit de Twentse gemeenten. Op 15 juni 2016 was een zeer goedbezochte startbijeenkomst voor raadsleden. Tijdens deze bijeenkomst werd de evaluatie van de huidige Agenda van Twente gepresenteerd. Op 15 september 2016 staat een vervolgbijeenkomst gepland waarin de raden onderling in discussie gaan over de opbrengsten. In oktober 2016 zullen de raden in hun eigen gemeente besluiten of ze een nieuwe gezamenlijke regionale investeringsagenda willen voorbereiden.

De bestuurscommissie Agenda van Twente zal vanaf september 2016 zaken aangaande de Agenda van Twente, zoals beschikkingen en afrekeningen, bestuurlijk afhandelen. Deze taak was eerst belegd bij het dagelijks bestuur, met de herinrichting van Regio Twente is dit gewijzigd.

Realisatie van ambities domein Bedrijfsvoering

Inleiding

Op basis van de eerste zes maanden van 2016 wordt de voortgang van de in de programmabegroting 2016 benoemde speerpunten beschouwd. Op basis van de scores van de onderliggende indicatoren wordt de status van het speerpunt ingevuld. Eventueel afwijkende of bestuurlijk relevante zaken worden nader toegelicht.

Bedrijfsvoering	Status
1. <i>Succesvolle (heroriëntatie Twentse) samenwerking op gebied van bedrijfsvoering</i>	
2. <i>Verdere verbetering van processen en dienstverlening</i>	
3. <i>Meer succes in Twentse arbeidsmarkt (één Twentse werkgever)</i>	

Toelichting op afwijkende speerpunten of bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Succesvolle (heroriëntatie Twentse) samenwerking op gebied van bedrijfsvoering

Samenwerking op gebied van bedrijfsvoering: gesprekken over mogelijke samenwerking in Twentebedrijf lopen in Twents verband; Regio Twente participeert actief in dit proces. Op dit moment nog geen concrete nieuwe 'coalitions of the willing'. BTW effect van het mogelijk onderbrengen van de bedrijfsvoeringsactiviteiten van Regio Twente bij Twentebedrijf leidt tot een structureel financieel nadeel van ruim € 150.000.

Meer succes in Twentse arbeidsmarkt (één Twentse werkgever)

Twentse Kracht (interne arbeidsmarkt en Twentse School) wordt conform initiële afspraak eind 2016 geëvalueerd. Besluitvorming over het vervolg verloopt via de Kring van Twentse secretarissen.

Realisatie van ambities Overige onderdelen

Inleiding

Op basis van de eerste zes maanden van 2016 wordt de voortgang van de in de programmabegroting 2016 benoemde speerpunten beschouwd. Deze onderdelen hebben geen concrete ambities geformuleerd in de programmabegroting 2016. Hieronder volgt een korte toelichting over de voortgang van de verschillende onderdelen.

Overige onderdelen	Status
1. <i>Bestuur en directie</i>	
OZJT Twente & Samen14	Status
2. <i>Uitvoeren en/of uitbesteden van werving, matchen en uitvoeren pleegzorg</i>	
3. <i>Inhoudelijk faciliteren van een regionaal reflectiepunt</i>	
4. <i>Vormgeven van een advies- en consultatiefunctie</i>	
5. <i>Vormgeven van een backoffice voor taken die regionaal worden uitgevoerd of ingekocht en het uitvoeren van ondersteunende werkzaamheden daarin</i>	
6. <i>Uitvoeren van alle (ook niet verplichte bovenlokale) inkoop voor de nieuwe taken Wmo en Jeugdzorg alsmede contractbeheer</i>	

Toelichting op afwijkende speerpunten of bestuurlijk relevante ontwikkelingen

1. Bestuur en directie

Sinds 1 januari 2016 geeft Regio Twente vorm aan de vernieuwde samenwerking in Twents verband, onder meer door:

- een nieuw bestuurlijk model (collegeregeling) met portefeuillehouders in de lead;
- een positie voor gemeentesecretarissen (secretarissenberaad);
- betrokkenheid van Twentse raden via de Twenteraad (ondersteund door een Twents presidium en Twentse griffiers);
- Voortzetting van de Twentedagen – na evaluatie. Deze dagen benutten onze Twentse bestuurders voor gezamenlijk en bilateraal overleg op één dag.

De eerste ervaringen binnen deze vernieuwde samenwerking zijn positief. Hierbij tekenen zich uiteraard ook vraagstukken af. Denk daarbij aan het vormen van 'coalitions of the willing' binnen Regio Twente, wensen tot nieuw versus bestaand beleid en de rol van de verschillende bestuurlijke gremia hierbij. De bestuurlijke betrokkenheid hierbij is positief kritisch en constructief. Deze vraagstukken krijgen de komende jaren dan ook ongetwijfeld een mooie opvolging in de Twentse samenwerking.

Binnen de driehoofdige directie van Regio Twente is sprake van personele wijzigingen door ontstane vacatures. Deze vernieuwing binnen de directie levert op termijn zeker kansen voor de vernieuwde Twentse samenwerking. Voor korte termijn is eerst sprake van een uitdaging; naar verwachting is eind 2016 de bezetting van de directie weer op volle sterkte. Met de benoeming van mevrouw Dinsbach per 1 juli 2016 als Directeur Publieke Gezondheid is daarin een eerste stap gezet. De functie van Secretaris/Algemeen Directeur, tevens Directeur Leefomgeving, is momenteel nog vacant. De heer Regtuijt (Directeur Bedrijfsvoering) is plaatsvervangend Algemeen

Directeur. De heer Bolhaar (Directiesecretaris) is plaatsvervangend Secretaris. De heer Kloots (Hoofd Recreatieve Voorzieningen) is plaatsvervangend Directeur Leefomgeving.

Organisatie voor de Zorg en de Jeugdhulp in Twente en Samen14

Algemeen

OZJT werd pas in 2015 opgericht en de ontwikkelingen volgen elkaar nog steeds in hoog tempo op. Dit heeft tot gevolg dat de ambities die we eerder stelden, nu niet allemaal meer actueel zijn.

2. Uitvoeren en/of uitbesteden van werving, matches en uitvoeren pleegzorg

Deze ambitie is niet meer actueel, dit werd al in 2015 uitgevoerd. Aanbieders voeren deze taken nu uit en dit is meegenomen in de tarieven.

3. Inhoudelijk faciliteren van een regionaal reflectiepunt

Het vorm geven van regionale reflectie is iets minder gevorderd dan werd voorzien. Er zijn wel belangrijke stappen gezet, vandaar status "oranje". Reflectie vindt o.a. plaats naar aanleiding van de monitor die is ontwikkeld voor Jeugd en gevuld wordt met informatie vanuit de 14 gemeenten. Na de zomer wordt ook de monitor voor Wmo gevuld en zal in 2017 ook gereflecteerd kunnen worden op de uitkomsten van die monitor. De gemeenten hebben samen een "serious game" ontwikkeld aan de hand waarvan we kunnen leren van elkaars ervaringen. Deze wordt in september gepresenteerd aan de gemeenten. Daarnaast is in het kader van het transformatieproces een "samen leren" agenda opgesteld, waarin de belangrijkste thema's zijn benoemd waarop de gemeenten op korte termijn van elkaar en van ervaringen willen leren. Kortom: de eerste stappen zijn gezet en we verwachten eind dit jaar de status van dit punt te kunnen wijzigen van oranje naar groen.

5. Vormgeven van een backoffice voor taken die regionaal worden uitgevoerd of ingekocht en het uitvoeren van ondersteunende werkzaamheden daarin

met regionale taken worden in 2016 bedoeld: Veilig Thuis Twente, Jeugdbescherming en – reclassering, Jeugdzorg plus, residentiële en specialistische jeugdzorg en crisisdienst. Daarnaast zijn eind 2015 en in 2016 toegevoegd: vervoer, toezicht, transformatie, innovatie, Wmo monitor, Huishoudelijke ondersteuning, duurzame gezinsvormen en de tussenevaluatie van de bestuurlijke samenwerking. De uitvoering van deze extra taken past vooralsnog binnen de kaders van de begroting, vanwaar de status groen.

Realisatie van ambities Coalition of the Willing

Inleiding

Op basis van de eerste zes maanden van 2016 wordt de voortgang van de in de programmabegroting 2016 benoemde speerpunten beschouwd. Deze onderdelen hebben geen concrete ambities geformuleerd in de programmabegroting 2016. Hieronder volgt een korte toelichting over de voortgang van de verschillende onderdelen.

Programma Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente	Status		
1. Programmaondersteuning - Optimaal faciliteren uitvoering van het programma ontwikkelagenda en bijbehorende deelprogramma's door het organiseren van daarvoor benodigde bestuurlijke en ambtelijke overleggen			
2. Programmaondersteuning - De ontwikkelagenda is de agenda voor de netwerksteden. Daarnaast faciliteren en ondersteunen we samenwerkingsinitiatieven als deze voordelen kunnen opleveren voor het stedelijk gebied van Twente en voor Twente als geheel.			
3. Basiskwaliteit als fundament - Strategisch programmeren: mogelijk maken van woon- en werklocaties op die plekken waar dat voor het stedelijk gebied als geheel het meest rendement heeft			
4. Basiskwaliteit als fundament - Bereikbaarheid: regio-breed zetten we in op een robuust en betrouwbaar netwerk van externe en interne verbindingen, in alle modaliteiten			
5. Versterken economisch klimaat - Werkgelegenheid waarborgen, inzetten op transformatie van industriële regio naar innovatieve kennisregio met daarbij passende moderne maakindustrie met als speerpunten HTSM, AAM, Logistiek en Recreatie en Toerisme			
6. Verbeteren stedelijke kwaliteit - Complementaire binnensteden			
7. Verbeteren stedelijke kwaliteit - Duurzame woon- en leefmilieus			
8. Binden van talent - Human capital: het vasthouden van talent door onderwijs en arbeidsmarkt op alle niveaus beter af te stemmen			
9. Binden van talent - Culturele voorzieningen: culturele voorzieningen dragen bij aan het binden van talent, talentontwikkeling en leefbaarheid van de stad			
10. Excellente overheid - Bestuurlijke samenwerking: werkwijze waarbij een wethouder een dossier coördineert namens verschillende colleges			
11. Excellente overheid - Het vergroten van de economische ontwikkelkracht door intensieve samenwerking tussen gemeenten en provincie op economisch gebied			
12. Internationaal - Internationale oriëntatie in Twente vergroten (strategielijn 1)			

13. Internationaal - Twente internationaal profileren en positioneren als High Tech supplier, excellente onderzoekspartner en ideale locatie om in te investeren/vestigen (strategielijn 2)			
14. Internationaal - Bijdragen (met kennis, netwerken, partners, projecten, subsidie, beleidsbeïnvloeding) aan de realisering van Twentse economische doelstellingen (strategielijn 3)			
Kennispunt Twente		Status	
15. Kennispunt Twente			
Werken voor de Twentse Overheid		Status	
16. Een interne arbeidsmarkt zonder belemmeringen voor de betrokken overheden en medewerkers met oog voor de opgaven van de Twentse overheden. De inzetbaarheid, mobiliteit en ontwikkelmogelijkheden zijn daarbij maximaal en dragen bij aan aantrekkelijk werkgeverschap van Twentse overheden.			
Salarisadministratie Netwerkstad		Status	
17. Het juist, tijdig en volledig betalen van salarissen en eventuele andere vergoedingen ten behoeven van de verschillende opdrachtgevers en het verzorgen van de noodzakelijke afdrachten			
18. Het informeren en desgewenste adviseren over kwesties die verband houden met salaris technische of daaraan gerelateerde aspecten (bijv. fiscaal en sociaal wettelijk)			

Toelichting op afwijkende speerpunten of bestuurlijk relevante ontwikkelingen

In de Midterm Review Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente van mei 2016 zijn de volgende voorstellen opgenomen:

1. De in de Ontwikkelagenda beschreven visie 2040 als uitgangspunt te blijven hanteren.
2. Te focussen op de genoemde 3 thema's: economie, bereikbaarheid en vitale binnensteden.
3. De strategische samenwerking op deze thema's nader uit te werken.

Bij die uitwerking zal tevens relatie worden gelegd met de Bestuursopdracht economie en arbeidsmarkt van Regio Twente en de Analyse coalitieakkoord 2015-2019 van gedeputeerde staten van Overijssel, alsmede de nieuwe Agenda van Twente.

Nieuwe inzichten

Veel regionale opgaven. Geen vrijblijvende samenwerking. We richten ons op:

- a) Agglomeratiekracht versterken door betere bereikbaarheid.
- b) Borrowed size. Economische functies op de juiste locaties in een *daily urban system*.

3. Basiskwaliteit als fundament - Strategisch programmeren: mogelijk maken van woon- en werklocaties op die plekken waar dat voor het stedelijk gebied als geheel het meest rendement heeft

Het strategisch programmeren op het gebied van wonen en werken is in uitvoering. Op het gebied van wonen zijn de Regionale Woonvisie en de Regionale Woonprogrammering Twente vastgesteld. Op het gebied van werken zijn de toplocaties bepaald en is een programmeringsproces opgestart. De uitgangspunten van de Ladder van Duurzame Verstedelijking worden hierbij gevolgd. Een provinciaal grondfonds is niet haalbaar gebleken, daarom dienen er scenario's te worden ontwikkeld om tot financiële oplossingen in dit verband te komen, bijvoorbeeld toewerken naar een gezamenlijk (virtueel) grondbedrijf.

8. Binden van talent - Human capital: het vasthouden van talent door onderwijs en arbeidsmarkt op alle niveaus beter af te stemmen

Uiteraard is in dit verband uitstekend onderwijs en een goede aansluiting daarvan op de arbeidsmarkt van groot belang. Het ontwikkelde Kennispark is een goed voorbeeld van wat er op dit gebied al bereikt is, alsmede een sectorplan met bedrijfsleven, techniekpact met onderwijsinstellingen. De acquisitie van bedrijven voor werkgelegenheid gaat nog intensiever (landelijk) en professioneler gebeuren, mede door inzet op innovatie en branding en samenwerking met Twenteboard.

9. Binden van talent - Culturele voorzieningen: Culturele voorzieningen: culturele voorzieningen dragen bij aan het binden van talent, talentontwikkeling en leefbaarheid van de stad

Er dient hiertoe een aantrekkelijk en divers cultureel aanbod voorhanden te zijn en dient er een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving te worden geboden. In dit verband zijn aandachtspunten: de besluitvorming omtrent de Reisopera en het afstemmen en overlappen van culturele functies en voorzieningen tussen steden. Stedelijk "DNA" kiezen.

10. Excellente overheid - Bestuurlijke samenwerking: werkwijze waarbij een wethouder een dossier coördineert namens verschillende colleges

Omdat er eerst duidelijkheid moest (moet) komen over de verdere gezamenlijke wil om in NT verband de afspraken uit de bestuursovereenkomst en de lange termijn visie na te komen, is er geen energie gestoken om dit onderwerp op te pakken.

12. – 14. Internationaal

Internationaal maakt, in tegenstelling tot wat opgenomen is in de programmabegroting 2016, geen onderdeel meer uit van Netwerkstad, maar is een taak die wordt uitgevoerd voor en betaald door de 14 Twentse gemeenten, evenals de lobby in Den Haag. Internationaal maakt onderdeel uit van het programma Leefomgeving en wordt binnen dit domein financieel verantwoord.

15. Kennispunt Twente

De realisatie van Kennispunt Twente verloopt volgens plan.

16. Een interne arbeidsmarkt zonder belemmeringen voor de betrokken overheden en medewerkers met oog voor de opgaven van de Twentse overheden. De inzetbaarheid, mobiliteit en ontwikkelmogelijkheden zijn daarbij maximaal en dragen bij aan aantrekkelijk werkgeverschap van Twentse overheden.

Twentse Kracht (voorheen Werken voor de Twentse Overheid) zet met betrokkenheid van de Twentse deelnemers vooral in op de interne arbeidsmarkt, Twentse School. Dit is onder meer zichtbaar via www.twentsekracht.com. Daarnaast is ook sprake van mobiliteitsbevorderende evenementen en is de traineepool aan Twentse Kracht gekoppeld. Twentse Kracht is momenteel gepositioneerd bij Domein Bedrijfsvoering van Regio Twente. Conform initiële afspraken vindt inhoudelijke evaluatie van Twentse Kracht (interne arbeidsmarkt/Twentse School) en besluitvorming over het vervolg (via de Kring van Twentse secretarissen) in het najaar van 2016 plaats.

De harmonisatie van Twentse arbeidsvoorwaarden, waaraan een aantal Twentse overheden deelnam, is in de loop van 2015 gestaakt (na het vaststellen van de programmabegroting 2016). Dit betrof een project onder SSNT."

17. Het juist, tijdig en volledig betalen van salarissen en eventuele andere vergoedingen ten behoeven van de verschillende opdrachtgevers en het verzorgen van de noodzakelijke afdrachten

Salarisadministratie Netwerkstad: in het voorjaar van 2016 hebben Enschede, Almelo en Hengelo bekend gemaakt zich (tijdelijk) uit de samenwerking salarisadministratie terug te trekken. Achterliggende reden is dat de samenwerking nog niet het verwachte voordeel oplevert. Dit raakt onder meer aan het ontbreken van een gezamenlijke visie op salaris- en personeelsadministratie en onvoldoende gezamenlijke helderheid over werkgeversrol en standaardisatie werkprocessen. Deze ontwikkeling levert desintegratiekosten op; de uittredende gemeenten dragen en nemen hiervoor verantwoordelijkheid.

C: Recap en resultaatbestemming BERAP 2016 Regio Twente

Gezondheid		x €1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
JGZ: dalend kindaantal	110	JGZ: Resultaat op salaris- en materiële kosten	258
Resultaat op bedrijfsvoeringsdiensten	268	JGZ: Vervang langdurig ziekte	245
Projectopbrengsten 2016	185	Game: Awareness Informatiebeveiliging	20
JGZ: Vacatureruimte beleid en hoofd	92	Externe ondersteuning	84
JGZ: Digitaal dossier	22	Staf: kosten volwassenen- en ouderenonderzoek	65
Stafafdeling GGD	47	AGZ Infectieziektenbestrijding	60
AGZ SOA	315	AGZ overig	13
AGZ TBC	115	Inzet publieke gezondheid asielzoekers (PGA)	15
AGZ Tarieftaken	80	JGZ: Inhuur t.b.v. statushouders	35
		JGZ: Project aandachtskinderen	170
	<u>1.234</u>		<u>965</u>

Resultaat voor bestemming	269
CAO-ontwikkelingen	137
Mutaties reserves	15
Mutaties egalisereserves	0
A: Resultaat na Bestemming Gezondheid	<u>421</u>

Leefomgeving		x €1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Directie en algemeen	30	Recreatieve Voorzieningen	36
Mobiliteit	0	Internationaal en Lobby	12
		Resultaat op voorfinanciering AvT/IPT/IST	8.000
	<u>30</u>		<u>8.048</u>

Resultaat voor bestemming	-8.018
CAO-ontwikkeling	29
Mutaties reserves voor AVT/IPT/IST	8.000
Mutaties egalisereserves	-12
B: Resultaat na Bestemming Leefomgeving	<u>23</u>

Bedrijfsvoering		x €1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Personeels-, salarisadministratie en advies	37	Verzorgen Post en Archief	14
Financiële administratie en advies	53	Verzorgen ICT voorzieningen, beheer en onderhoud websites	223
Verzorgen juridisch advies	40	Kwaliteitszorg	27
Inkoop, logistiek, repro en gebouw gebonden services	17		
Communicatie advies	9		
Bestuursondersteuning Bedrijfsvoering	80		
	<u>236</u>		<u>264</u>

Resultaat voor bestemming	-28
CAO-ontwikkeling	45
Mutaties reserves	-
C: Resultaat na Bestemming Bedrijfsvoering	<u>17</u>

Overige onderdelen		x €1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
OZJT/Samen14: Personele lasten	95	OZJT/Samen 14: Materiële lasten	143
OZJT/Samen14: Overhead Regio Twente	49		
OZJT/Samen 14: Projectsubsidies	5		
Bestuur en directie	103		
	<u>252</u>		<u>143</u>
Resultaat voor bestemming			109
CAO-ontwikkelingen			14
Mutaties reserves			-
Mutaties egalisatiereserves			
D: Resultaat na Bestemming Overige onderdelen			<u>123</u>
Coalition of the Willing		x €1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Kennispunt Twente	300		
Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente	0		
	<u>300</u>		<u>0</u>
Resultaat voor bestemming			300
Mutaties reserves			-300
Mutaties egalisatiereserves			
E: Resultaat na Bestemming Overige onderdelen			<u>0</u>
R: Resultaat na Bestemming Regio Twente (A+B+C+D+E)			584

In het verwachte resultaat na bestemming zit een bedrag van € 225.000,- aan te weinig geraamde looncompensatie. Los van het uiteindelijke jaarrekeningresultaat wordt dit bedrag conform de gelden spelregels, in principe separaat met gemeenten verrekend. Uiteraard afhankelijk van eventuele aanvullende wijzigingen in de pensioenen en sociale lasten in het restant van 2016. Bij de programmarekening vindt de definitieve afrekening plaats.

RECAP Domein Gezondheid

Gezondheid		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
JGZ: dalend kindaanstal	110	JGZ: Resultaat op salaris- en materiële kosten	258
Resultaat op bedrijfsvoeringsdiensten	268	JGZ: Vervang langdurig ziekte	245
Projectopbrengsten 2016	185	Game: Awareness Informatiebeveiliging	20
JGZ: Vacatureruimte beleid en hoofd	92	Externe ondersteuning	84
JGZ: Digitaal dossier	22	Staf: kosten volwassenen- en ouderenonderzoek	65
Stafafdeling GGD	47	AGZ Infectieziektenbestrijding	60
AGZ SOA	315	AGZ overig	13
AGZ TBC	115	Inzet publieke gezondheid asielzoekers (PGA)	15
AGZ Tarieftaken	80	JGZ: Inhuur t.b.v. statushouders	35
		JGZ: Project aandachtskinderen	170
	1.234		965

Resultaat voor bestemming	269
CAO-ontwikkelingen	137
Mutaties reserves	15
Resultaat na Bestemming	421

<i>Toelichting op de positieve ontwikkelingen</i>	<i>Toelichting op de negatieve ontwikkelingen</i>
JGZ: dalend kindaanstal 110	JGZ: Resultaat op salaris- en materiële kosten 258
Door een dalende populatie kinderen in Twente daalt ook de - aan het aantal kinderen genormeerde - formatie in de begroting. De daling wordt separaat inzichtelijk gemaakt in de begroting. Door de toename van het aantal asielzoekers in Twente is er wel nieuwe zorg voor in de plaats gekomen. In 2017 wordt dit budget ingezet om de ombuigingen te realiseren.	Op de in de begroting gestelde formatie wordt een relatief kleine overschrijding gerealiseerd. Deze overschrijding wordt onder meer veroorzaakt door het inwerken van medewerkers 0-18 en het voorsorteren op aankomende pensionering van een aantal medewerkers en de CAO-verhoging in 2016 (€ 91.000). Dit wordt enigszins gecompenseerd door een voordeel op het materiële budget binnen de JGZ.
Resultaat op bedrijfsvoeringsdiensten 268	JGZ: Vervang langdurig ziekte 245
Ook in 2016 is een interne DVO afgesloten met het domein Bedrijfsvoering. Kwartaalsgewijs worden facturen gestuurd voor de verleende dienstverlening. Op basis van de facturen voor het 1e halfjaar 2016 wordt een voordeel gezien ten opzichte van het in de begroting geraamde budget.	De verwachte overschrijding wordt veroorzaakt door diverse medewerkers die door langdurig ziekte niet inzetbaar zijn. Langdurig ziekte moet worden vervangen om de dienstverlening richting de Twentse burger te kunnen continueren.
Projectopbrengsten 2016 185	Game: Awareness Informatiebeveiliging 20
Er wordt in 2016 een voordeel voorzien op de projecten en aangezien de gevormde reserve voor projecten maximaal is gevuld, valt het resultaat op projecten in 2016 vrij ten gunste van gemeenten. Daarnaast zit in dit saldo een klein tekort op het cursusbureau.	In het kader van informatiebeveiliging is het de bedoeling om in 2016 een game te ontwikkelen. De bedoeling van de game is om het bewustzijn van de medewerkers te vergroten op het gebied van informatiebeveiliging. Informatiebeveiliging biedt naast zekerheid ook een overeenstemming met wet- en regelgeving, het biedt de mogelijkheid om de werkprocessen te borgen en de kwaliteit en flexibiliteit van de organisatie te vergroten. Dit alles begint met bewustwording t.a.v. risico's die dagelijks worden gelopen.
JGZ: Vacatureruimte beleid en hoofd 92	Externe ondersteuning 84
Binnen de JGZ is er op het gebied van beleid een vacature die naar verwachting niet wordt ingevuld in 2016. Daarnaast is de functie van afdelingshoofd JGZ op dit moment vacant.	Op een aantal gebieden wordt de organisatie begeleidt door externe adviseurs. Dit gebeurt binnen de JGZ in het kader van 'de bedoeling voorop', op het gebied van huisstijl en communicatieuittingen en op het gebied van LEAN bij een aantal concrete interne projecten.
JGZ: Digitaal dossier 22	Staf: kosten volwassenen- en ouderenonderzoek 65
Het digitaal dossier is geïmplementeerd vanaf 2008 in de organisatie. De gestelde budgetten zijn met ingang van 2015 afgeroomd en hiermee is de begroting verlaagd. Er resteert nog een klein voordeel. Deze wordt met name gebruikt voor doorontwikkeling. Daarnaast is er intern gestart met een nieuwe aanbesteding voor het digitaal dossier.	Het volwassen-en ouderenonderzoek wordt uitgevoerd in een 4-jaarlijkse cyclus. Dit betreffen de kosten van de benodigde extra (externe) inzet.

<i>Toelichting op de positieve ontwikkelingen</i>		<i>Toelichting op de negatieve ontwikkelingen</i>	
Stafafdeling GGD	47	AGZ Infectieziektenbestrijding	60
Dit betreft een vrijval op diverse materiële budgetten binnen Staf, extra gegenereerde inkomsten en voordeel vanuit inzet van personeel in (niet geraamde) projecten.		De verwachte overschrijding wordt veroorzaakt door extra inzet van formatie (arts en verpleegkundige) en daarnaast de ontwikkeling van een serious game. Deze is bedoeld voor mensen in de zorg om (spelenderwijs) bewustwording te creëren teneinde te voorkomen dat infecties verspreid worden. Dit is van belang om antibioticaresistentie terug te dringen.	
AGZ SOA	315	AGZ overig	13
De subsidiegelden worden hoger dan geraamd. Ook ontstaat voordeel op de laboratorium diagnostiekkosten als gevolg van enerzijds gunstige prijsafspraken met het laboratorium en anderzijds de gewijzigde regeling Aanvullende Sexuele Gezondheid (ASG) waardoor het percentage goedkopere onderzoeken is gestegen.		Dit betreffen met name kosten die door AGZ gemaakt worden tbv een voormalige werknemer. Deels worden deze kosten gecompenseerd door het gemeentelijke aandeel in het te verwachten positieve saldo van forensische geneeskunde.	
AGZ TBC	115	Inzet publieke gezondheid asielzoekers (PGA)	15
De kosten voor aanschaf van het nieuwe röntgenapparaat is lager uitgevallen dan geraamd, waardoor vrijval in kapitaallasten ontstaat. Tevens wordt besparing op onderhoudskosten voorzien. Daarnaast worden extra inkomsten gerealiseerd door detachering van personeel, inzet van personeel in projecten en hogere inkomsten uit verrichtingen met name veroorzaakt door de toename van het aantal asielzoekers.		De opdracht voor de zorg voor asielzoekers vraagt om een grote flexibiliteit van de organisatie. Met name op het gebied van de JGZ waar de benodigde inzet afhankelijk is van de instroom en aanwezige asielzoekers op de AZC's. Maandelijks fluctuaties moeten daarbij worden opgevangen met meer of minder inzet door onze medewerkers. De inzet benodigd op nieuwe locaties voor asielzoekers of noodopvang wordt op basis van de verwachte aantal plekken voor jeugdigen ingeschat. De instroom van asielzoekers is de afgelopen periode lager dan verwacht. De inschatting geschiedt zo goed mogelijk, toch leidt het tot een kleine overschrijding die wordt gedekt uit de reserve PGA.	
AGZ Tarieftaken	80	JGZ: Inhuur t.b.v. statushouders	35
De opbrengsten forensische geneeskunde vallen naar verwachting hoger uit dan geraamd. Daarnaast wordt een voordeel verwacht op de verleende dienstverlening ten behoeve van reizigersadviesing (uitgevoerd door de Travel Health Clinic).		Door de toenemende hoeveelheid statushouders en gezinsherenigingen binnen de verschillende gemeenten ontstaan steeds vaker taalproblemen. In 2016 is hier op ingespeeld door tijdelijke extra capaciteit in te zetten voor de voorlichters eigen taal en cultuur. De beschikbare medewerkers ondersteunen de uitvoerenden in de wijk door mee te gaan op huisbezoek en contact te maken met de gezinnen in hun eigen taal.	
		JGZ: Project aandachtskinderen	170
		Het project aandachtskinderen is een intern project binnen de JGZ, dat zich richt op het aanmerken van aandachtskinderen in het digitaal dossier. Het project richt zich op een eenduidige wijze van registreren en interpreteren van informatie in het kinddossier. Hiervoor zijn een aantal trainingsdagdelen nodig, die leiden tot een incidentele overschrijding van het opleidingsbudget.	

RECAP Domein Leefomgeving

Leefomgeving			
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Directie en algemeen	30	Recreatieve Voorzieningen	36
Mobiliteit	0	Internationaal en Lobby	12
		Resultaat AVT/IPT/IST	8000
	30		8.048

Resultaat voor bestemming		-8.018
CAO-ontwikkeling		29
Mutatie reserves AVT/IPT/IST		8.000
Saldo Mutaties egalisereserves		-12
Mutaties reserves Recreatieve voorzieningen		-36
Mutaties reserves Netwerkstad		0
Mutaties egalisereserve Leefomgeving		24
Resultaat na Bestemming		23

Toelichting op de positieve ontwikkelingen		Toelichting op de negatieve ontwikkelingen	
Directie en algemeen	30	Recreatieve Voorzieningen	36
Kosten directeur leefomgeving zijn lager vanwege vertrek in 2016 en nog geen opvolg(st)er benoemd.		De boekwaarde van de voorzieningen (activa) op het arboretum moet naar € 0 worden afgeboekt vanwege verkoop (wij zijn geen eigenaar meer). Dekking gedeeltelijk via restant budget arboretum 2016.	
Mobiliteit	0	Internationaal en Lobby	12
De ontstane (frictie)kosten i.v.m. de overgang van de Mobiliteitstaken in 2015 (inzet G Niezink + externe projectleider) kunnen gedekt worden uit bijdragen van de Provincie.		Inzet lobbyist is duurder dan begroot, bij de raming zijn de lagere kosten van de voormalig lobbyist als uitgangspunt genomen.	
		Resultaat AVT/IPT/IST	8.000
		Zie pagina 31 voor toelichting over AVT/IPT/IST	

RECAP Domein Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Personeels-, salarisadministratie en advies	37	Verzorgen Post en Archief	14
Financiële administratie en advies	53	Verzorgen ICT voorzieningen, beheer en onderhoud websites	223
Verzorgen juridisch advies	40	Kwaliteitszorg	27
Inkoop, logistiek, repro en gebouwgebonden services	17		
Communicatie advies	9		
Bestuursondersteuning Bedrijfsvoering	80		
	<u>236</u>		<u>264</u>
Resultaat voor bestemming			-28
CAO-ontwikkeling			<u>45</u>
Mutaties reserves			
Resultaat na Bestemming			17

<i>Toelichting op de positieve ontwikkelingen</i>	<i>Toelichting op de negatieve ontwikkelingen</i>
Personeels-, salarisadministratie en advies 37 Dit betreft het saldo P&O, dat mede het gevolg is van ingevulde vacature ruimte, met meer productieve (en dus verrekenbare) uren tot gevolg.	Verzorgen Post en Archief 14 Het aantal te verwerken poststukken is lager dan begroot waardoor naar verwachting een nadeel ontstaat op dit product.
Financiële administratie en advies 53 Saldo van een verwacht voordeel op de financiële administratie doordat er meer facturen worden verwerkt (en dus doorberekend kunnen worden aan de klanten) dan begroot en een klein nadeel op financieel advies.	Verzorgen ICT voorzieningen, beheer en onderhoud websites 223 Saldo van een verwacht voordeel (door meer uren) op het beheer en onderhoud van websites door interne klanten en een verwacht nadeel op ICT door onder meer externe inhuur. Deze inhuur vindt plaats t.b.v. doorontwikkeling/verdere professionalisering van ICT processen (ITIL) en ICT dienstverlening (programma van eisen).
Verzorgen juridisch advies 40 De gerealiseerde dienstverlening (aantal uren) is hoger dan begroot als gevolg van een aantal dossiers waarvoor veel juridisch adviesuren zijn gemaakt.	Kwaliteitszorg 27 De gerealiseerde dienstverlening (aantal doorberekende uren) is naar verwachting lager dan begroot waardoor een nadelig saldo ontstaan op dit product.
Inkoop, logistiek, repro en gebouwgebonden services 17 Saldo van verwachte voordelen op een aantal materiële budgetten zoals kopieerpapier en druk- en bindwerk.	
Communicatie advies 9 Op dit product ontstaat naar verwachting een voordeel als gevolg van het extra doorberekenen van adviesuren vanwege een tweetal nieuw af te sluiten dienstverleningsovereenkomsten.	
Bestuursondersteuning Bedrijfsvoering 80 Binnen bestuursondersteuning is in de begroting vacature ruimte bij Bedrijfsvoering ondergebracht. Deze vacature ruimte wordt in 2016 grotendeels aangesproken. Tevens is hier rekening gehouden met de bijdrage van de provincie ter dekking van de desintegratiekosten bij Bedrijfsvoering.	

RECAP Overige onderdelen

Overige onderdelen		x € 1.000	
Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
OZJT/Samen 14: Personele lasten	95	OZJT/Samen 14: Materiële lasten	143
OZJT/Samen 14: Overhead Regio Twente	49		
OZJT/Samen 14: Projectsubsidies	5		
Bestuur en directie	103		
	252		143

Resultaat voor bestemming	109
CAO-ontwikkelingen	14
Mutaties reserves	0
Resultaat na Bestemming	123

<i>Toelichting op de positieve ontwikkelingen</i>	<i>Toelichting op de negatieve ontwikkelingen</i>
OZJT/Samen 14: Personele lasten 95	OZJT/Samen 14: Materiële lasten 143
De initiële begroting uit 2015 is ruim opgesteld op het gebied van formatie en salarissen, omdat hier met normbedragen is gewerkt. De feitelijke personele lasten vallen lager uit dan de normbedragen.	Het budget voor materiële lasten is bedoeld voor overige uitgaven, zoals vergaderkosten, extern advies, monitoring en reflectie. Vanwege uitvoering van additionele taken in Samen14 (zoals opzetten van toezicht Wmo, uitvoeren van de visie op vervoer) is externe capaciteit ingehuurd. Ook werd in 2016 gestart met de monitor Wmo. Dit resulteert in hogere materiële lasten dan werd geraamd.
OZJT/Samen 14: Overhead Regio Twente 49	
In de dienstverleningsovereenkomst worden minder producten afgenomen dan men in de begroting had ingeschat waardoor een onderschrijding ontstaat.	
OZJT/Samen 14: Projectsubsidies 5	
Voor het project vervoer is een subsidie toegekend door de provincie Overijssel ter compensatie van de kosten op het project.	
Bestuur en directie 103	
De functie van Algemeen Directeur is nog niet vervuld, dit vindt naar verwachting in het laatste kwartaal van 2016 plaats. De externe wervingskosten worden hieruit gedekt. Daarnaast is sprake van enige vacature ruimte op concernniveau. Per saldo leidt dit tot een onderschrijding.	

RECAP Coalition of the Willing

Coalition of the willing

Positieve ontwikkelingen	€	Negatieve ontwikkelingen	€
Kennispunt Twente	300		
Ontwikkelagenda Networkstad Twente	0		
	<u>300</u>		<u>0</u>
Resultaat voor bestemming			300
Mutaties reserves			-300
Resultaat na Bestemming			0

<i>Toelichting op de positieve ontwikkelingen</i>		<i>Toelichting op de negatieve ontwikkelingen</i>	
<i>Kennispunt Twente</i>	300		
De verwachting is dat Kennispunt een positief saldo heeft door een onderuitputting op de overhead en extra inkomsten. Het saldo wordt gestort in de reserve voor Kennispunt Twente.			
<i>Ontwikkelagenda Networkstad Twente</i>	0		
De afgelopen jaren is veelvuldig 'gesleuteld' aan de begroting van Networkstad. De huidige begroting is in 2016 in lijn met de verwachte uitgaven.			

D: Update financiële paragrafen

Mutaties in het weerstandsvermogen

Kortheidshalve verwijzen wij hier naar [paragraaf 9.1 \(blz. 46\)](#) van de programmabegroting 2017 alwaar een actualisatie heeft plaats gevonden van de mutaties in het weerstandsvermogen.

Mutaties in het risicoprofiel

Op dit moment wordt het risicoprofiel van de organisatie geupdate, ten einde een goed beeld te krijgen van de risico's die worden gelopen. Deze update wordt voorgelegd middels een separaat voorstel, dan wel als onderdeel van de reguliere P&C-documenten.

Mutaties in het onderhoud van kapitaal

Er worden geen grote uitgaven verwacht in het najaar 2016.

Ontwikkelingen kapitaallasten

Regio Twente is geen kapitaalintensieve organisatie. In het dienstjaar zijn geen majeure investeringen voorzien. Afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van ICT worden op dit gebied indien nodig aanvullende investeringen gepleegd.

Majeure veranderingen in de bedrijfsvoering

In 2016 zijn met diverse klanten DVO's afgesloten. Binnen Regio Twente zijn met alle afnemers van bedrijfsvoeringsdiensten afspraken gemaakt over de gewenste dienstverlening. De kosten die dit met zich mee brengt, komen voort uit het kostprijsmodel. Het kostprijsmodel ondersteunt bij het transparant doorberekenen van de geleverde diensten op basis van diverse parameters (costdrivers). De transparantie die door het gebruik van het kostprijsmodel ontstaat, is belangrijk, omdat Bedrijfsvoering werkzaamheden uitvoert voor meerdere opdrachtgevers. De ene opdrachtgever dient immers niet mee te betalen voor dienstverlening aan een andere opdrachtgever.

Daarnaast zijn er op een aantal vakgebieden werkzaamheden uitgevoerd voor het Twentebedrijf, bijvoorbeeld als het gaat om de ontwerp-begroting 2017 en het ondersteunen bij de diverse vacatures die hebben uitgestaan. Deze uren moeten worden bekostigd vanuit deze organisatie.

Mutaties in de lijst met verbonden partijen

Door de vernieuwde bestuurlijke samenwerking is Regiobranding geen verbonden partij meer. Het BBV definieert een verbonden partij in artikel 1, lid b. verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Op dit moment is er nog wel degelijk een financieel belang, maar bestuurlijk gezien is er geen direct belang meer binnen Regiobranding.

Belangrijke mutaties in de financieringspositie RT

Met de overdracht van de BDU-gelden naar de provincie Overijssel in 2015 is de liquiditeitspositie van de organisatie veranderd. Door de omvangrijke structurele overliquiditeit was Regio Twente permanent aanbieder op de kapitaalmarkt. De verwachting was dat als gevolg van de BDU overdracht onze liquiditeitspositie ingrijpend zou wijzigen en er mogelijk regelmatig een beroep op de kapitaalmarkt zou moeten worden gedaan. Tot op heden is daarvan nog geen gebruik gemaakt, omdat de liquiditeitspositie daar nog geen aanleiding toe heeft gegeven. Aan de hand van liquiditeitsprognoses wordt deze situatie regelmatig gemonitord zodat, indien noodzakelijk, tijdig een beroep op de kapitaalmarkt kan worden gedaan. De benodigde formaliteiten om überhaupt te mogen handelen op de kapitaalmarkt om voldoende liquide te blijven zullen in de loop van 2016 in gang worden gezet.

Loonontwikkelingen

CNV Overheid, andere vakbonden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben een akkoord bereikt over een nieuwe cao. Gemeentebestuurders ontvangen tot 1 mei 2017 een loonsverhoging van in totaal 3,4 procent. De nieuwe cao heeft een looptijd van zestien maanden. Vanaf 1 januari 2016 stijgen de lonen met 3 procent. Van 1 januari 2017 tot 1 mei 2017 komt hier nog 0,4 procent bij. Het loonakkoord voorziet in een lagere ABP-pensioenpremie voor 2016. Hierdoor valt 1,4 procent loonruimte vrij, die onderdeel is van de totale loonsverhoging van 3,4 procent. Het gesloten akkoord heeft invloed op de geraamde salarissen in de begroting 2016 van

onze organisatie. Peildatum van de salarissen in de begroting 2016 zijn de salarissen op 1 januari 2015. Dit betekent dat alle ontwikkelingen uit 2015 en de (voorzien) ontwikkelingen voor 2016 van invloed zijn op de salarissen zoals opgenomen in de begroting. Hieronder staan de verschillende componenten uit het gesloten akkoord die van invloed zijn op de salarissen.

- Per 1 januari 2016 zijn de salarissen met 3% verhoogd.

Per onderdeel van de loonsom is de ontwikkeling ten opzichte van het in de begroting geraamde percentage inzichtelijk gemaakt. Door verschil in de grondslagen van de verschillende looncomponenten hebben deze een verschillende procentuele uitwerking op de ontwikkeling van de loonsom. Gelet op bovengenoemde ontwikkeling en de ontwikkelingen in de pensioenpremies en sociale lasten in 2016 geeft onderstaande tabel inzicht in de over- of onder compensatie in de begroting 2016.

Analyse salarissen begroting 2016

Stijging brutoloon per 1 januari 2016	3.00%	A
		B
Totale ontwikkeling brutoloon 2016	3.00%	C = A + B

Sociale lasten	Begroting 2016	Loonstaat 2016	Grondslag	Stijging loonsom
VPL-premie	3.00%	2.30%	78.27%	-0.55%
Werkgever ZVW	6.95%	6.75%	70.85%	-0.14%
UFO-premie	0.78%	0.78%	71.71%	0.00%
WAO-WIA	5.75%	6.38%	71.91%	0.45%
IP	0.30%	0.35%	47.51%	0.02%
Premie pensioenfonds	13.41%	13.19%	67.21%	-0.15%
Afdr WHK diff	0.24%	0.36%	71.91%	0.09%
Inhouding WIA-WGA	-0.06%	-0.03%	71.99%	0.02%

Ontwikkeling soc. lasten **-0.26%** D

Werkelijke stijging t.o.v. opstellen begroting 2016 2.74% E = C + D

Geraamde looncompensatie begroting 2016 1.75% F

Te weinig geraamde looncompensatie begroting 2016 **0.99%** G = E + F

Op dit moment is de loonsom in de begroting van Regio Twente voor 0,99% te laag geraamd. Dit betreft een bedrag van € 225.000,-. Bij de jaarrekening zullen de feitelijke financiële gevolgen van de te laag geraamde loonsom in 2016 inzichtelijk worden gemaakt en separaat met gemeenten worden verrekend.

Besteding post onvoorzien

De post onvoorzien is ten tijde van de 1^e BERAP 2016 niet aangesproken.

Nieuw accountant boekjaren 2016 en 2017

In 2011 heeft de regio raad ingestemd met een gezamenlijke aanbesteding van de accountantsopdracht voor de boekjaren 2012-2015. Het boekjaar 2015 was het laatste controlejaar van accountant Ernst & Young, op 1 juli 2015 heeft de regio raad ingestemd met een wederom gezamenlijke Europese aanbesteding van de accountantsfunctie in Netwerkstad verband. Uit de drie ontvangen inschrijvingen is Deloitte Accountants benoemd als accountant voor de boekjaren 2016-2017 met een optie tot verlenging voor de boekjaren 2018-2019.

Verbeteringen controleproces

Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2015 zijn er diverse processen verbeterd en aangescherpt. De belangrijkste verbeteringen zijn gerealiseerd op het gebied van verdere digitalisering en vastlegging van informatie in de hiervoor beschikbare management informatie systemen.

Niet in de begroting opgenomen projecten uitgevoerd door Regio Twente

Project	Begroting	Financieel opdrachtgever / Financierder
Domein Gezondheid	€ 414.311	
LOES Hengelo	€ 130.312	Individueel maatwerk gemeente Hengelo
LOES Enschede	€ 160.000	Individueel maatwerk gemeente Enschede
LOES Haaksbergen	€ 29.040	Individueel maatwerk gemeente Haaksbergen
LOES Oldenzaal	€ 27.377	Individueel maatwerk gemeente Oldenzaal
Oldenzaal CJG 2.0	€ 67.582	Individueel maatwerk gemeente Oldenzaal
Domein Leefomgeving	€ -	
Domein Bedrijfsvoering	€ -	

Ontwikkelingen rond financieringsaanvragen AVT, IPT en IST 2016

Het Twents investeringsprogramma dat bekend staat onder de verzamelnaam Agenda van Twente omvat de investeringsprogramma's Agenda van Twente sec (AvT), Innovatieplatform Twente (IPT) en het investeringsprogramma Innovatie Sprong Twente (IST).

Agenda van Twente (AvT)

Het subsidieprogramma's Agenda van Twente (AvT) is beleidsmatig afgerond en wordt niet meer doorontwikkeld. Het hiervoor beschikbaar gestelde budget van € 30 mln. is vrijwel geheel bestemd en wordt de komende jaren alleen nog administratief afgewikkeld. Voor het jaar 2016 wordt hiervoor nog een besteding voorzien van ca. € 2 mln. aan vervolfinanciering op lopende verplichtingen, waarvan € 363.000,- bestemd is voor de sociaal culturele fondsen. De voorziene bestedingen in 2016 blijven binnen deze raming.

Innovatieplatform Twente (IPT)

Ook het investeringsprogramma Innovatie Platform Twente (IPT) met een omvang van € 20 mln. is inmiddels door afgegeven beschikkingen inmiddels vrijwel geheel bestemd. Ook dit programma verkeert in een afrondend stadium, waarvan de bestedingen de komende jaren administratief worden afgewikkeld. Voor het jaar 2016 wordt hiervoor nog een besteding voorzien van ca. € 800.000,- aan vervolfinanciering op lopende verplichtingen. De voorziene bestedingen in 2016 blijven binnen deze raming.

Voor beide programma's geldt dat 2017 het laatste jaar is waarin nog vervolgbeschikkingen worden afgegeven, daarna zal nog slechts sprake zijn van administratieve afwikkeling van aangegane verplichtingen.

Innovatiesprong Twente (IST)

Het investeringsprogramma Innovatiesprong Twente (IST) met een budget van in totaal ca. € 30 mln. kent een aantal sub programma lijnen, die hierna worden toegelicht.

1. Van het streekgebonden *Twents innovatiefonds* met een omvang van € 15 mln. dat in beheer is gegeven bij OOST NV, is inmiddels € 7,3 mln. gestort. In 2016 wordt daar nog een voorziene kapitaalverstrekking van € 3 mln. aan toegevoegd, waarmee is in totaal € 10,3 mln. beschikbaar is gesteld voor innovatieve ontwikkelingen in Twente. Objectief gezien is daarmee voor 2017 nog € 4,7 mln. beschikbaar, waarvan € 0,5 mln. voor het Top Light fonds. Op 23 juni 2016 is door het algemeen bestuur echter besloten om deze bestemming voorsnog naar beneden bij te stellen. Voor de financiering van de winstclaim van de gemeente Berkelland (namens de voormalige gemeente Neede) op een evenredig deel van de extra winstuitkering van Twence BV, die door ons wordt ingezet voor de financiering van de investeringsprogramma's van de Agenda van Twente, is een bedrag van € 1,4 mln. niet voor de Agenda van Twente beschikbaar. Daarnaast is besloten tot beschikbaarstelling van een voorbereidingsbudget ad € 165.000,- voor een eventuele voortzetting van het investeringsprogramma en een vervolgbudget voor Kennispark ad € 580.000,-. In verband hiermee is door het AB besloten om bijdrage voor dit investeringsfonds in 2017 voorsnog met € 1,8 mln. te verlagen tot € 2,9 mln. (zie ook hierna onder 2 en 7);
2. Het *intergemeentelijk innovatiefonds MKB* met een omvang van € 5 mln. richt zich op het verstrekken van vouchers voor kennisontwikkeling binnen MKB bedrijven (maximaal

€ 5.000,- per aanvraag), verstrekking van geldleningen ter stimulering van innovatieve ontwikkelingen (maximaal € 150.000,- per aanvraag) en worden kosten van acquisitie en administratieve begeleiding hieruit bekostigd. Inmiddels is voor € 286.000,- aan vouchers verstrekt en voor € 2,6 mln. aan (18) geldleningen. Voor het jaar 2016 wordt in totaal op een financieringsbehoefte gerekend van maximaal € 938.000,-. Hiermee rekening houdende is tezamen met de kosten van uitzetting en administratieve begeleiding van deze processen, het totaal beschikbare budget hiervoor inmiddels bestemd.

Beoordeling waarde geldleningen

Van de geldleningen is het de bedoeling dat deze, vermeerderd met rente worden terugontvangen. In verband hiermee is hiervoor, mede op verzoek van de accountant, een analyse gemaakt op basis van het betaalgedrag van de betreffende debiteuren naar de betrouwbaarheid van deze uitstaande geldleningen en de waarde van de vordering. De praktijk leert dat deze vorm van financiering tamelijk risicovol is en dat een gedeelte van de verschuldigde rente en aflossing niet wordt (terug)ontvangen en uiteindelijk als oninbaar moet worden afgeboekt. Over het jaar 2016 wordt ca. € 100.000,- aan te ontvangen rentevergoeding verwacht. Tevens moeten de eerste drie verstrekte geldleningen worden afgelost, hiermee is € 450.000,- gemoeid. Inmiddels is één geldlener failliet verklaard, verkeert een andere in zwaar weer en is het betaalgedrag t.a.v. de renteverplichting van nog eens drie debiteuren discutabel. Op grond hiervan moet, zoals ook in de jaarrekening 2015 is aangegeven, worden geconstateerd dat van de in totaal 18 verstrekte geldleningen een drietal niet en één voor de helft vermoedelijk niet worden terugontvangen. Daarmee moet de boekwaarde van deze geldleningen worden afgewaardeerd met € 550.000,-, waarmee de balanswaarde van deze leningen (nominaal € 2,6 mln.) moet worden teruggebracht tot ca. € 2 mln. Dit leidt overigens niet tot een tekort in de financiering van het programma, omdat deze inkosten daarin geen deel uitmaken van de financiering.

3. Het *Human Capital Programma* heeft een omvang van in totaal € 3,3 mln. en omvat de projecten Techniekpact, Arbeidsmarktperspectief en het Centrum voor Innovatief Vakmanschap/Techwise. Voor het jaar 2016 is met een financieringsbehoefte gerekend van maximaal € 762.500,-, wat ruim voldoende is voor de nog te verwachten bestedingen dit jaar.
4. Het programma *Regio Branding / PR Twente* heeft een omvang van in totaal € 3,3 mln. Voor de besteding hiervan is door de Stichting Regiobranding een uitvoeringsplan geschreven en voor de uitvoering daarvan is een prestatieovereenkomst afgesloten. Voor het jaar 2016 wordt op basis daarvan gerekend met een financieringsbehoefte van maximaal € 400.000,-. Het beschikbare budget voor dit jaar is hiertoe toereikend.
5. het budget voor het programma *Toerisme in Twente/Vrijetijdseconomie* heeft een omvang van maximaal € 2 mln. Na het faillissement van TBT die met de uitvoering belast was, worden de resterende middelen bestuurlijk herbestemd voor de toeristische sector. Een voorstel daartoe is in voorbereiding en binnen het investeringsprogramma zijn hiervoor voldoende financieringsmiddelen voorhanden.
6. Voor de beleidsmatige voorbereiding, administratieve afwikkeling en programma-ondersteuning zijn een aantal budgetten beschikbaar gesteld. Voor een groot deel wordt *Kennispark* van de UT hiervoor ingeschakeld, daarnaast worden ook door Regio Twente zelf kosten gemaakt voor het bestuurlijke en financiële proces. In het onder punt 1 genoemde AB besluit van 23 juni 2016 zijn voor de jaren 2016 en 2017 hiervoor financieringsmiddelen aangewezen tot een bedrag van € 580.000,-. Hiermee is voor het jaar 2016 € 290.000,- beschikbaar gekomen.
7. In het hiervoor bij de punten 6 en 1 genoemde AB besluit is tevens voorzien in beschikbaarstelling van een *Werkbudget Agenda van Twente vervolg*. Dit budget heeft een omvang van € 165.000,- en is ingaande dit jaar beschikbaar.

Financieringsmiddelen

Uitbetaling van investeringsbijdragen die in het kader van de Agenda van Twente (AvT), het Innovatieplatform Twente (IPT) en de Innovatiesprong Twente (IST) worden toegekend, worden gefinancierd uit de extra winstuitkering (€ 8 mln.) die jaarlijks van Twence BV wordt ontvangen en uit eventueel nog niet bestede (gereserveerde) winstuitkering uit vroegere jaren. Voor zover deze middelen niet toereikend zijn, mag door het dagelijks bestuur onder mandaat voor maximaal € 8 mln. worden voorgefinancierd. In dat geval zal, voor zover en wanneer nodig een beroep op de geld- en kapitaalmarkt worden gedaan.

Om dit te kunnen beoordelen en zicht te houden op de omvang van de betalingsverplichtingen uit de Agenda van Twente op kasbasis, wordt regelmatig een geactualiseerde liquiditeitsprognose opgesteld.

Voor het jaar 2016 ziet deze er op dit moment samengevat als volgt uit:

Liquiditeitsprognose benodigde financieringsmiddelen 2016 (x € 1.000,-)

Agenda van Twente (AvT) (incl. fondsen)	1.800
Innovatieplatform Twente (IPT)	700
Innovatiesprong Twente (IST)	5.500
Totaal benodigd	8.000
Ontvangen extra winstuitkering Twence BV	8.000
Uit algemene middelen voor te financieren	0

Naar verwachting zal in 2016 geen beroep worden gedaan op voorfinanciering. Ten slotte worden de werkelijke bestedingen in 2016 in de jaarrekening verantwoord en nader toegelicht.

Bijlage 1: Actuele gemeentelijke bijdrage

Na vaststelling van de programmabegroting in de regio raad van 1 juli 2015 hebben er zich diverse financiële ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op de hoogte van de begroting van de verschillende programma's.

Jaarlijks wordt aan het einde van het jaar de programmabegroting domeinsgewijs omgebouwd tot een productenraming. Met name wijzigingen binnen het domein Bedrijfsvoering hebben dan invloed op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage per domein. Ook het doorvoeren van de uitkomsten van het kostprijsmodel Bedrijfsvoering dat met ingang van 2015 wordt gehanteerd heeft gevolgen voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage van alle domeinen.

In onderstaand overzicht zijn de gevolgen van bovenstaande ontwikkelingen inzichtelijk gemaakt voor de gemeentelijke bijdrage van de verschillende domeinen.

Acquisitie

In het portefeuillehoudersoverleg Economie en Arbeidsmarkt van 26 november 2015 is unaniem besloten dat er gezamenlijke inzet komt op acquisitie voor Twente. Omtrent de financiering is besluitvorming binnen de afzonderlijke gemeente georganiseerd. De portefeuillehouders hebben de intentie uitgesproken om de komende drie jaren samen te werken op gebied van acquisitie en hiervoor €0,50 per inwoner per jaar te reserveren. Deze Coalition of the Willing is hieronder vertaald en is, mede om fiscale redenen, als eenmalige begrotingswijziging toegevoegd bij het voorstel behorende bij deze BERAP. De € 0,50 ct per inwoner wordt gebruikt om samen met de provincie te acquireren voor Twente met behulp van Oost NV. De verrekening van de bijdrage voor acquisitie gebeurt bij het opstellen van de jaarrekening aangezien de gemeentelijke bijdrage voor 2016 reeds in rekening is gebracht.

Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2016

Gemeente	Aantal inwoners	PROGRAMMA'S					OZJT	Totaal generaal
		Gezondheid	Leef-omgeving	Bedrijfsvoering (incl. bestuur en overig en bezuiniging)	Coalition of the Willing			
Almelo	72.311	2.051.592	399.591	220.816	475.555		3.147.554	
Borne	21.980	628.441	121.461	67.120	37.518		854.540	
Dinkelland	25.930	763.210	143.289	79.182	0		985.681	
Enschede	158.685	4.158.721	876.893	484.576	597.249		6.117.439	
Haaksbergen	24.321	675.795	134.398	74.269	0		884.462	
Hellendoorn	35.631	1.009.190	196.897	108.806	0		1.314.893	
Hengelo	81.088	2.254.261	448.092	247.618	472.003		3.421.974	
Hof van Twente	34.907	957.020	192.896	106.595	0		1.256.511	
Losser	22.470	617.338	124.169	68.617	0		810.124	
Oldenzaal	32.120	909.783	177.495	98.085	54.827		1.240.190	
Rijssen / Holten	37.843	1.222.507	209.120	115.561	0		1.547.188	
Tubbergen	21.144	653.482	116.842	64.567	0		834.891	
Twenterand	33.858	1.041.335	187.099	103.392	0		1.331.826	
Wierden	23.850	696.702	131.795	72.831	0		901.328	
Totaal	626.138	17.639.376	3.460.038	1.912.035	1.637.152	0	24.648.601	
Ontwikkelingen na vaststelling programmabegroting								
Nieuw beleid en overige ontwikkelingen								
Actualiserings								
Begr. wijz. 201507 OZJT						4.456.384	4.456.384	
Begr. wijz. 201601 Internationaal en Lobby			230.000		-230.000		0	
Begr. wijz. 201603 Netwerkstad					-95.051		-95.051	
Begr. wijz. 201604 Acquisitie			313.069					
Administratieve wijziging productenraming		278.282	86.479	-364.762			0	
Totaal verhoging/verlaging		278.282	629.548	-364.762	-325.051	4.456.384	4.361.333	
Totaal gem. bijdrage		17.917.658	4.089.586	1.547.273	1.312.101	4.456.384	29.323.002	

De actuele gemeentelijke bijdrage per afzonderlijke gemeente wordt in onderstaand overzicht gepresenteerd. Dit is de gemeentelijke bijdrage die - overige wijzigingen voorbehouden - in rekening wordt gebracht in 2016.

Gemeentelijke bijdrage productenraming 2016

Gemeente	Aantal inwoners	Gezondheid	Leefomgeving	Bedrijfsvoering (incl. bestuur en overig)	Coalition of the Willing	OZJT	Totaal generaal
Almelo	72.311	2.083.860	472.295	178.690	411.366	514.656	3.660.867
Borne	21.980	638.292	143.561	54.316	18.007	156.437	1.010.614
Dinkelland	25.930	775.028	169.360	64.077	0	184.550	1.193.015
Enschede	158.685	4.226.450	1.036.442	392.132	456.389	1.129.402	7.240.815
Haaksbergen	24.321	686.520	158.851	60.101	0	173.099	1.078.571
Hellendoorn	35.631	1.025.075	232.722	88.049	0	253.595	1.599.441
Hengelo	81.088	2.290.029	529.622	200.380	400.024	577.124	3.997.179
Hof van Twente	34.907	972.297	227.993	86.260	0	248.442	1.534.992
Losser	22.470	627.184	146.762	55.526	0	159.925	989.397
Oldenzaal	32.120	924.102	209.790	79.373	26.315	228.606	1.468.186
Rijssen / Holten	37.843	1.240.730	247.169	93.515	0	269.338	1.850.753
Tubbergen	21.144	663.398	138.101	52.250	0	150.487	1.004.236
Twenterand	33.858	1.057.169	221.142	83.668	0	240.976	1.602.954
Wierden	23.850	707.524	155.775	58.937	0	169.747	1.091.982
Totaal	626.138	17.917.658	4.089.586	1.547.273	1.312.101	4.456.384	29.323.002
Totaal gem. bijdrage		17.917.658	4.089.586	1.547.273	1.312.101	4.456.384	29.323.002

Bijlage 2: Formats Reserves en Voorzieningen

In de bijlage worden een aantal formats van reserves en voorzieningen ter vaststelling aangeboden. Onderstaande lijst geeft aan waarom het desbetreffende format wordt aangeboden.

Overzicht aangeboden formats Reserves en Voorzieningen

Naam reserve/voorziening:	Reden van aanbieding:

Ten tijde van de BERAP 2016 zijn er geen formats die gewijzigd moeten worden.

Bijlage 3: Stand van zaken ombuigingen 2014-2017**Ombuigingen 2014-2017**

Conform besluitvorming van de regio raad moet de begroting van Regio Twente in de periode 2014-2017 worden verlaagd met € 1,6 mln. Hierbij wordt de volgende verdeling per jaarschijf aangehouden: 2014; € 780.000,- 2015; € 275.000,- 2016; € 275.000,- 2017; € 270.000,-.

Om deze ombuigingen te realiseren zijn per jaarschijf maatregelen aangedragen vanuit de afzonderlijke domeinen. Deze maatregelen en de bedragen die daarmee worden gerealiseerd staan in onderstaande tabel.

Taakstelling 2014-2017 (1,6 mln)					
Bezuinigingsmaatregel	Bedrag tm 2015	Bedrag 2016	Gerealiseerd BERAP I 2016	Bedrag 2017	Totaal 2014-2017
1. Drukwerk programmarekening, -begroting	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
2. Kerstattenties	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
3. Huur Tw entehuis Enschede (Regiokantoor)	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000
4. Vervallen advertentiekosten regio raad	€ 5.700	€ 5.700	€ 5.700	€ 5.700	€ 5.700
5. Externe notulering regio raad	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
6. Terugbrengen BERAP naar 1 per jaar	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Concern	€ 222.700	€ 222.700	€ 222.700	€ 222.700	€ 222.700
7. Budget overige personeelskosten i.v.m. wijziging regelgeving	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Bedrijfsvoering	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
8. Samenvoeging diverse bestuurlijke overleggen	PM	PM	PM	PM	PM
9. Beeindiging taak duurzaamheid (of andere dekkingswijze)	€ -	€ -	€ -	€ 110.000	€ 110.000
10. Beeindiging taak milieusamenwerking (of andere dekkingswijze)	€ -	€ -	€ -	€ 52.000	€ 52.000
11. Inhuur derden (domein Leefomgeving)	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
12. Niet vervullen vacatureruimte	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
13. Externe notulering ambtelijke overleggen en portefeuillehoudersoverleggen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
14. Bestuurslasten t.l.v. middelen innovatiesprong	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
15. Verlaging enkele materiële budgetten	€ 40.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 74.000	€ 74.000
Leefomgeving	€ 150.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 346.000	€ 346.000
16. Derden geldstroom (inkomsten verzekeraars)	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
17. Spreiding consultatiebureaus	€ 120.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 130.000	€ 130.000
18. Procesinnovatie/digitalisering/audits processen/efficiënter inrichten processen	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000
19. (Management)ondersteuning en interne staffuncties GGD	€ 17.000	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000
20. Inzet PLOFACH diensten vanuit domein bedrijfsvoering	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
21. Efficiëntere organisatie Contactmoment adolescenten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
22. Aanvullend: spreiding consultatiebureaus	PM	€ 35.000	€ 35.000	€ 70.000	€ 70.000
23. Aanpassing JGZ formatie i.v.m. krimpende populatie jeugdigen	€ 220.000	€ 283.300	€ 283.300	€ 337.300	€ 337.300
Verlaging personele formatie door efficiënter werken	€ -	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000	€ 23.000
Nieuwe werkwijze speciaal onderwijs	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Gezondheid	€ 677.000	€ 912.300	€ 912.300	€ 1.006.300	€ 1.006.300
Totaal ombuigingen per jaarschijf	€ 1.074.700	€ 1.330.000	€ 1.330.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000
Vastgestelde fasering per jaarschijf	€ 1.055.000	€ 1.330.000	€ 1.330.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000
Realisatiegraad ombuigingen jaarschijf 2016 / totaal 2014-2017:		100%	100%	100%	100%

Ten tijde van het opstellen van deze Bestuursrapportage is de realisatie van de ombuigingen binnen Regio Twente tot en met 2016, 100%. Van de € 1.330.000,- aan voorgestelde maatregelen is op dit moment € 1.330.000,- structureel gerealiseerd.